

OD ISTOG AUTORA

UZVIŠENOST

Dar
ko
Tuševljaković

КАЯОТА

Copyright © 2024, Darko Tuševljaković
Copyright © 2025, LAGUNA

КАЯОТА

1

SFINGA

Sada, posle svega, jasno mi je da je zagonetka morala imati nekakve veze sa sfigom, ali tada, na izmaku mog drugog života, dok sam sa Ninom tumarao gradom svoje mladosti jureći duhove davno nestale dece, nije bilo sasvim jasno koja od važnih kota će odigrati ključnu ulogu i otvoriti vrata sećanja, odnosno, da li će se to uopšte desiti. Tokom naših šetnji smenjivala su se dva utiska, taj da uzaludno trošimo vreme krećući se izmenjenim terenom lišenim značaja, i onaj uzbudljiviji i opasniji: da svaka ulica nosi previše toga ličnog. Svaki ćošak je ukazivao na nešto makar izdaleka poznato, svaki haustor je sakupljao snove kao prašinu ispod koje su se krili simboli zaboravljene civilizacije. Međutim, prava zagonetačica je samo jedna. Najveći test mogao se nalaziti samo u njenom oku, u njenoj šaci, navrh njenih kamenih usana i pod njenim kamenim repom.

Ovu sfigu je, zajedno sa obližnjom vilom i okolnim parkom, početkom prošlog veka podigao slikar i

konzervator Ivan Smirić, kao znak uspomene na svoju prerano preminulu ženu Atiliju. U poređenju s onom najpoznatijom, ova zadarska je minijatura: dugačka je oko pet metara i široka, recimo, tri, ali negde sam pročitao da je, i pored skromnih dimenzija, najveća u ovom delu Evrope. Sfinga ima žensko lice, za koje su neki glasovi govorili da je preslikano lice pokojne kontese, ali se ispostavilo da to nije tačno, baš kao ni glasine o tome da ispod sfinge počiva skriveno blago, što svejedno nije sprečilo razne avanturiste da pokušaju da ga iskopaju i pritom oštete spomenik. Takođe, postojala je priča da je sfinga kontesina grobnica, ali ni tu nije bilo istine. Ispod betona i cigle nema ničega osim zemlje i pokojeg amonita, jer se park, sagrađen u maniru engleskih perivoja, nalazi tik uz more, u zadarskom zalivu Maestral. Sfinga ne gleda u more. Pogled joj se pruža paralelno s linijom obale, ka obližnjem ribnjaku i domu za stara lica, i iza njih, preko krovova privatnih kuća i vila, ka centru grada. Zli jezici tvrde da je pokojna kontesa bila izuzetno ružna, te da je suprug podigao sfingu u znak osvete, valjda da bi se ona, kad god s onog sveta pogleda stoičko i lepo lice skulpture, prisetila sopstvene ružnoće. Neke romantične duše tvrde da sfinga ispunjava ljubavne želje. To svakako mogu da zamislim, ako ni zbog čega drugog, onda zato što je park, u vreme kad sam se ja motao njime, bio neosvetljen i pun budžaka u kojima su zaneseni parovi mogli nesmetano da udovoljavaju strastima.

Međutim, dok sam se kao dečak od deset ili dvanaest godina osamljivao u tom senovitom začaranom svetu, ništa od te istorije nisam znao, i dobro je što nisam jer bi me samo ometala u stvaranju legendi i priča egzotičnijih

od gradskih tračeva punih zlobe i zavisti. Moja istorija sfinge sezala je dublje u prošlost i naravno da su u njoj faraoni i istraživači igrali ključnu ulogu, kao i karavani s kamilama i robljem koji preko pustinja i snegom pokrivenih planinskih venaca prenose dragocen tovar, među kojim je i ova prastara figura, čuvarka tajni, prijateljica koja me je uvek čekala na dogovorenom mestu i za koju sam verovao da oseća moje prisustvo, iako izbegava moj pogled; da oseća toplotu mog dlana na kamenoj koži. Zbog nečega sam smatrao da između nas postoji veza i, valjda u strahu da tu vezu ne narušim, nikada u park vile Atilija nisam dovodio ostatak družine, koju su činila još četiri dečaka, učenici Osnovne škole „Velimir Škorpik“ i žitelji naselja Put Petrića.

Bili smo nerazdvojni od početka osnovne škole do trenutka kada se u školu više nije moglo ići: Ante, Saša, Tonči, ja i Karota. Svugde smo išli zajedno i sve smo radili zajedno, i naši roditelji su vrlo brzo shvatili da, ako nedostaje jedan od nas, verovatno ni ostali nisu u blizini, te da je najbolje u združenoj akciji pretraživati komšiluk i okolna naselja, jer je bilo nemoguće zadržati nas u mestu. Taj svet, u zatišju pred oluju, bio je još uvek dovoljno naivan i dobroćudan da nam ponudi slobodu, koju posle više niko neće na taj način osetiti. Roditelji su znali da se oglušujemo o upozorenja i zabrane, te da nas u osvajanju novih teritorija sputava jedino naše telo: umorne noge, upaljeni obrazi, žedno grlo i glad. Zato su nas uglavnom puštali da dosegnemo svoja ograničenja i čekali nas kod kuće sa večerom i čašom mleka pred spavanje. Grad je bio naš, vladali smo njime sve dok ga, u sebičnom prevratu, nisu preuzeli odrasli, ili čak ne oni, već sile koje su i njih

bacale tamo-amo, okončavajući bez mnogo mozga i milosti naše dotadašnje živote.

Bio sam suviše mali da bih shvatio zašto moramo da odemo iz nečega što sam smatrao svojim, ali sam s vremenom, dozrevši poput uskladištenog voća u skućenim beogradskim garsonjerama, uvideo da se ni odrasli u čitavoj ujdurmi nisu mnogo bolje snalazili. U mojoj kući danima su ćutali, zagledani u pod ili jedno u drugo kao da se na neki čudan, neveseo način takmiče ko će duže izdržati bez treptanja (što je igra koju smo mi, družina iz Puta Petrića, igrali uz mnogo začikavanja i smeha) ili bi naprasno dizali ton, čas on, čas ona, ili, još češće, uglas, zatečeni opštim brodolomom i saznanjem da ne umeju da plivaju u tim predubokim virovima.

Doduše, ako je već tad postojalo, ili se tek rađalo, sve to ružno svakako se zadržavalo izvan parka u kom sam provodio popodneva maštajući o dalekim morima i mirisima nepoznatih začina. Često bih sedeo, naslonjen na sfinđu i mozgao o tome šta ću jednog dana postati. Bila su to moja jedina razmišljanja o budućnosti i obično su se usko graničila sa stripom ili avanturističkim romanom pročitanim te nedelje. Moguće je da mi je upravo sfinđa podmetala pitanja, nagoveštavajući da se bliži čas kada će ta pitanja postati aktuelna i da se treba pomnije zagledati u obzorje koje opsega njene nepomične zenice. U mom nepouzdanom, nepotpunom pamćenju, ti razvučeni letnji sati traju večno i postaju jedna ogromna, zlatna uspomena, sastavljena od ko zna koliko sitnih trenutaka koji su se zbili u jedinstvenu masu tešku i jarku kao sunce. Dugo sam mislio da ništa u životu ne želim više od povratka

u taj park, u kom bih, onda, zauvek ostao. Sada više ne mislim tako, mada lepotu tih uspomena nikada ništa neće moći da umanji, pa čak ni ono što smo Nina i ja otkrili na stratištu moje mladosti. I sve ono što sam posle, bez nje, otkrio sam.

Od našeg stana u Putu Petrića do Smirićevog perivoja u uvali Maestral pešice mi je, kao dečaku, trebalo dvadeset minuta i usput bih morao proći kroz celo naselje, što znači da je trebalo vešto izbeći sve članove naše grupice koje bih usput sreo jer svoju vezu sa sfigom nisam nikome otkrivao. Dešavalo se da, u zajedničkim lutanjima, prođemo baš tom uvalom, obalskim putem, ali suviše bismo bili zaokupljeni gurkanjem i podmetanjem noge jedni drugima da bismo primetili spomenik sa druge strane ulice. Svejedno, kad god bismo se našli tamo, jedva sam čekao da prođemo park, ribnjak i starački dom, pa zamaknemo za puntu na čijem kraju je stajala velika zgrada zadarske *Maraske*. Tada bih znao da smo bezbedni, sfiga i ja; da će tišina perivoja ostati nenarušena.

Tridesetak godina kasnije, kada smo se Nina i ja dogovorili da posetimo grad koji me je decenijama proganjao i koji sam često pominjao, rezervisao sam smeštaj samo nekoliko stotina metara od te pouzdane kotve, čvorišta iz kog su se nekad granali snovi. Tek mi je posle, dok smo tu, pored mora, otkopavali prošlost, koju sam istovremeno prizivao i uporno izbegavao, palo na pamet da taj odabir nije mogao biti slučajan. Odvaživši se na intimno zahtevan korak, nesvesno sam ciljao mesto na kom ću se osećati sigurno. Mesto koje ću, posle svega, i dalje moći

da smatram svojim. Sada znam koliko je to bilo naivno od mene, ali u tom trenutku odluke bilo je, pretpostavljam, važno pronaći pravi oslonac.

I pre beogradske nesreće, koja nas je naterala da odložimo sve što je u tom trenu sačinjavalo naš život i okrenemo se onome što je, pa, možda ne zapušteno, ali svakako neobrađeno tavorilo u meni, bilo mi je jasno da Nina prošlost posmatra kroz obrnutu prizmu, drugim rečima: suprotno od mene. Svetlost bi u nju ušla u širokoj paleti boja, a iz nje bi izašla jarka, bela i jasno usmerena, pa se tako, iz njenog ugla, rešavanje svakog problema, baš kao i mojih većitih nedoumica o Zadru, moralo svesti na nešto jednostavno. „Jasno ti je da treba sest i u kola i otići tamo.“ To je rekla jednog jutra nekoliko nedelja posle nesreće, pre nego što smo uopšte ustali iz kreveta i umili se. Bio je vikend, sećam se, što je značilo da sam se, posle dužeg sna, budio teže nego inače. Pomislio sam da se to odnosi na posetu mojim roditeljima. Dan ili dva ranije su nas pozvali na ručak, ali odbili smo ih uz površan izgovor, nesprenmi za društvo i priču. Međutim, Nina je mislila na Zadar. I ja sam mislio na Zadar, svakog dana, samo mi misli nisu bile tako organizovane i usredsređene.

Pod drugim okolnostima verovatno bih se nasmejao predlogu koji kao da je izneo robot, praktičan i neosetljiv na sve što bi moglo da muči ljudski duh. To bih joj i rekao, izmamivši možda i njoj osmeh, koji nije bio nimalo hladan i neosetljiv. Ovako, mogao sam samo da kažem sebi kako Nina savršeno razume nervozu koja bi me obuzela kada bi se pomenuo povratak u prethodni život, samo što sada više nije bilo mesta za odlaganje i uviđavnost. Njena krutost je imala ulogu podrške, pošto je preuzela zadatak

da u sebi pronade petlju koja se, očito, teško pronalazila u meni.

Stoga je tog istog prepodneva predložila termin našeg putovanja, nagovorila me da otvorim bolovanje i proračunala koliko će nam novca biti potrebno, a meni je prepustila da odaberem smeštaj. Ponuda je u Zadru izvan sezone bila velika i cene su bile podnošljive, tako da je prevagu, smatrao sam tada, odnela blizina centru. Ali, ko zna, pitam se danas. Možda je ipak sfinga, čak i sa tolike daljine, uspela da obavi svoje i posle godina razdvojenosti prizove me u stari kraj kako bi postavila još neko pitanje.

NESREĆA

Moj prvi susret s Ninom bio je obeležen neprijatnošću. Tačnije, neprijatnost je dovela do našeg prvog susreta.

Ne sećam se šta me je tog dana isteralo na ulicu, da li sam išao na posao ili se, možda, vraćao odatle, ili je pak u ostavi ponestalo nečega, znam samo da je dan bio topao ali suv, tako da je moguće da sam prosto izašao da iskoristim retke povoljne vremenske uslove u Beogradu. Na ulici je bilo sveta, ali meni je pažnju privukla devojčica od pet ili šest godina, koja je stajala pred pešačkim prelazom i pokušavala da pređe na drugu stranu kolovoza. Tamo, na drugoj strani, stajala je žena koju je devojčica htela da sustigne, verovatno njena majka, oslonjena o kolica u kojima je sedelo još jedno dete i zanesena razgovorom sa gospođom koja je takođe pored sebe imala dete. Ko zna, možda je ta druga bila majka devojčice. Svejedno, nijedna nije obraćala pažnju na nas, zaustavljene usred gužve.

Nikad mi ne bi palo na pamet da se iz čista mira obraćam detetu bez pratnje, ali ovaj slučaj je bio drugačiji:

pratnja je bila tu, gotovo nadohvat ruke, a saobraćaj koji je devojčicu delio od majke bio je gust i naopak. Dete je delovalo zbunjeno i svakog časa se moglo odlučiti na nesmotren korak. Uputio sam oštar pogled dvema ženama, u nadi da će umuknuti i setiti se da su izgubile dete, ali razgovor se nastavljao neometen posmatračem.

„Zdravo“, rekao sam devojčici i pružio ruku, sagnuvši se malo. Kada je podigla glavu ka meni, videlo se da ni ona nije oduševljena situacijom. „Ti bi da pređeš ulicu?“, pitao sam. „Hoćeš do mame?“

Klimnuvši glavom, vratila je pogled na žene preko puta.

„Šta kažeš da mi daš ruku, pa da pređemo zajedno?“

Istog trena razgovor sa druge strane ulice je utihnuo. Obe žene su se upiljile u mene, kao da su sve vreme čekale da odigram potez.

„Alo, bre“, viknula je ona što nam je ranije bila okrenuta leđima, pa zamahnula pesnicom ka meni. „Šta radiš to?“

Ostao sam zatečen, ruke i dalje ispružene ka devojčici, koja tek sada nije znala šta da radi.

„Silvija“, dreknule su uglas. „Dođi ovamo. Ne, čekaj, sada je crveno, nemoj sada... Čekaj, doći ću do tebe. Čuješ li? Skloni se od tog čoveka, Silvija!“

„Kako te nije sramota?“, dobacila mi je jedna, zakoračivši na kolovoz, ali ipak je morala da sačeka da se saobraćaj zaustavi. Dete u kolicima je zaplakalo. „Neka neko pozove policiju“, viknula je druga i osvrnula se u potrazi za svedocima.

„Gospođo“, pokušao sam da objasnim. „Samo sam želeo da joj pomognem da pređe ulicu. Vi niste obraćali pažnju...“

Ali bilo je to uzalud. Žene su se povišenim glasom obraćale meni i Silviji, upućujući naizmenično pretnje i

reči ohrabrenja, a onda je ona sa kolicima prepustila ručke onog drugog i zaždila preko ulice.

„Kako te, bre, nije sramota, manijače?“

Trenutak pre nego što će razjarena majka dospeti do mene, iza mog ramena je neko progovorio altom koji se vešto provukao kroz brektanje auspuha.

„Gospođo, vas treba da je sramota“, rekla je Nina, s takvim autoritetom da smo mala Silvija i ja ostali u stavu mirno. „Da nije njega, sakupljali biste dete s ulice.“

Silvijina majka je usporila korak – zapravo je i ona stala u stav mirno, nasred kolovoza, izloživši se automobilima s obe strane pešačkog prelaza koji su nestrpljivo čekali zeleno.

„Dirao ju je“, dobacila je druga žena. „Videla sam.“

„Kako ju je dirao? Ovako?“, rekla je Nina i pružila ruku Silviji. Devojčica ju je uhvatila za prste. Prešle su zajedno ulicu, prošavši pored Silvijine majke, koja je, na kraju, morala da se skloni poterana zvucima sirena.

„Jedva čekam da pozovemo policiju“, rekla je Nina, predavši dete zajapurenoj majci. „Da im kažem šta sam videla. A videla sam sve. U stvari, snimila sam.“ Izvukla je telefon iz džepa. „Ko će da zove? Hoćete ja?“

Tek kada su se žene i njihova deca izgubili iz vida, obratio sam pažnju na spasiteljku. Na sebi je imala jednostavnu odeću, nešto što se nosi na posao ako želiš da ostaneš neprimećen, ili možda, ispravio sam se, ako ne želiš da kolege ogovaraju tvoju odeću, već da pažnju obrate na nešto drugo. Recimo, na tvoje lice. Imala je krupne, smeđe oči i gotovo maslinast ten, usne blago oborenih uglova i uvređenu bradu. Mladež ispod desnog oka izgledao je kao poziv za ples, a njen laserski pogled je istog trena počeo

da deluje na daljinu, hirurški otklanjajući strah i unoseći u mene samopouzdanje.

„Jebote“, rekao sam i Nina se nasmešila, pomislivši, verovatno, da se to odnosi dve ludače.

„Nisi uradio ništa loše“, rekla je. „Žali bože deteta.“

Nisam stigao da kažem hvala, da je pitam kako se zove, niti da zapamtim u koji je haustor ušla. Kasnije, kada sam se u stanu dovoljno opustio da premotam ceo film šetnje, shvatio sam da slučaj sa detetom, zapravo, nije bio najjači udarac tog dana. Jači je bio susret sa Ninom.

Nisam morao dugo da je tražim. Kao manijak, dva dana sam obilazio mesto susreta u nadi da će opet naići i upornost se, kao u bajci, trećeg dana isplatila, kada sam je ugledao kako, gurajući bicikl, izlazi iz jednog od ulaza. Sustigao sam je i stao pored nje na semaforu.

„Opet ti?“, pitala je. „Ne brini, umem da pređem na drugu stranu bez pomoći.“

„Samo nemoj da zoveš policiju.“ Klimnuo sam bradom ka biciklu. „Možda možemo ponekad da obiđemo krug.“

Malo je odmakla bicikl od sebe, kao da ga tek sad pomnije razgleda.

„Dobila sam ga na poklon. U stvari ne umem da vozim.“

Nasmejao sam se. Zajedno smo prešli ulicu.

„Dobra ti je ta fora“, rekao sam, malo glumeći, malo ne glumeći povređenost. Bio sam ubeđen da pokušava da me se otarasi.

„Ali možda možeš da me naučiš“, rekla je.

Ona je bila osoba od inicijative, i posle sam se često pitao da li zaista nije umela da vozi ili je samo uspela da pronade način da čak i ono što je delovalo kao moja ideja u elegantnom obrtu pretvori u svoj projekat.

Naredne dve godine proveli smo učeći jedno o drugom i čini mi se da je ona bila marljiviji đak od mene, ali da joj je uspeh bio lošiji od mog, uprkos talentu i veštinama. Naprosto, materijal iz kog sam ja učio bio je bolje organizovan od onog koji je morala da savlada ona i stalna borba sa nesređenim katalogom mojih uspomena, stavova i osećanja tog je upornog kustosa s vremenom sve češće izvodila iz takta. Između nas je oduvek postojala važna razlika, ona koja nas je dovodila u nepopravljivo neravnopravan položaj tokom uzajamnog otkrivanja. Ja sam, naime, posedovao dva života, onaj koji je naglo prekinut i smešten u fioke nepotpunog sećanja, i onaj koji je pripadao sadašnjem trenutku i koji sam u to vreme delio s njom. Sada mi se čini da se na ta dva života može dodati još jedan, kom još uvek ne umem da odredim karakter, ali koji bi se, u najkraćem, mogao opisati kao život nakon dva Zadra. Život u kom trećeg Zadra, prilično sam siguran, neće biti.

Nina je imala samo jedan život i u njemu je razdaljina vazdušnom linijom između tačke u kojoj se rodila i tačke u kojoj sam je upoznao iznosila manje od pet kilometara. I da bi se od jedne do druge tačke došlo nije bio potreban pasoš. Bila je neko ko poseduje snažan koren, generacijama unazad, dok je moj koren toliko plitak da ga najobičnija košava može iščupati. To je zato što nikad nisam uspeo da se do kraja primim ni u jednom od svojih života. Onaj prošli, pretvoren u krnju uspomenu, dovoljno je izbledeo da se u njemu moglo obitavati jedino u obličju duha (što sam često činio, i to svakako nije doprinosilo jačanju naše bliskosti), dok drugi, tadašnji, nije uspevao da se razmaše, upravo pritisnut tegom prethodnog. Često

sam Nini pominjao ono čega sam mogao da se setim iz prvog života. Nije mi bila namera da bilo šta krijem od nje, nisam bio u dosluhu s tajnama prošlosti, štaviše, o njima sam otvoreno govorio, i sam većito začuđen nezaokruženim sećanjima, presečenim kadrovima i poluupamćenim rečenicama. Praktično je o tome znala isto koliko i ja, o Putu Petrića i njegovoj družini, o našim podvizima i nepodopštinama – problem je bio u tome što uspomena nije bilo dovoljno da skroje smislenu istoriju. Postojale su nedorečenosti, nedosanjanosti, rupe čiji je sadržaj nepovratno iskopnio. Nina je, svejedno, volela da sluša priče, koje su katkad, verujem, bile zabavne, ali vraćajući se na događaje u kojima je protagonist bio izbledeli, nekadašnji ja, najviše sam patio zbog toga što nisam bio u stanju da ih iznova proživim. Uprkos našoj žarkoj želji, iskustvo se ne da ponoviti i preostaje nam samo da nestalo vreme posmatramo kroz prljavo staklo, u nadi da ćemo primetiti što više detalja. Međutim, šta je s uspomenama čije prisustvo osećamo negde na periferiji uma, ali koje nam uporno izmiču?

„Nećeg se sećam savršeno jasno“, rekao bih, prisiljen da zastanem s pričom i ostavim publiku nezadovoljenu. Nije volela taj osećaj. Nisam ni ja, međutim, kukati nad time svodilo se na samosažaljenje, a tek to ne voli niko. „Ali ima mnogo delova koji stoje odvojeni od šire slike. Čudno je to kad imaš dokaz za nešto što je nestalo iz tebe.“

S vremenom sam razvio pozu u kojoj sam se odvajao od prošlosti tako što sam je u društvu predstavljao kao vic. Laser uskog snopa Ninine pažnje, međutim, nije padao na kozeriju. Uvek je pokušavala da izvuče činjenicu i navodila me da batalim bajku o šumi i zagledam se u svako

pojedinačno stablo. Tokom te dve godine bilo je trenutaka kada je predlagala da „sednemo u kola i prosto odemo tamo“, ali uglavnom bi to pomenula usput, bez ozbiljne namere. Ili sam, makar, ja to tako tumačio, ne pokrećući ozbiljniji razgovor. Ovog puta, međutim, nije bilo govora o šali. Ni o razgovoru. Taj poslednji predlog došao je nakon nečega što nam je oboma okrenulo život naopačke.

Ne sećam se tačnog datuma, nikad ih nisam dobro pamtio, ali znam da je dan bio kišovit i da je Beograd izgledao kao sudopera ispunjena prljavim posuđem. Sa bezbojnih fasada slivala se voda, oluci i automobilski branici svetlucali su pod dnevnim svetlom prigušenim slojem ljubičastih oblaka. Ulice je pritiskala nekakva napetost, svi kao da smo se grizli za usnu čekajući kraj radnog vremena, zeleno svetlo na raskrsnici ili prestanak padavina. Sa Ninom sam se dogovorio da je pokupim u centru posle posla, pa da se vratimo u moj stan. Iako smo se viđali gotovo svakodnevno, nismo živeli zajedno, već smo svakog dana pravili plan za onaj naredni, držeći, valjda, uzbuđenje na nivou. Nisam postavljao pitanje zajedničkog života, nije mi se žurilo, a nije ni njoj, jer se, u protivnom, ne bi libila da ga postavi prva. Zapravo mi se dopadala ta ležernost, nije nas činila neozbiljnima, već nam je samo ostavljala dovoljno prostora da se krećemo onako kako želimo, svako za sebe i skupa.

Uključio sam sva četiri migavca na zgodnom mestu u Sarajevskoj ulici, tik iza taksi stanice, i zamalo zaspao uljuljkan brundanjem dizel motora i ravnomernim radom brisača. Bio sam umoran od škole i đaka, a ni vreme nije doprinosilo raspoloženju, ali ništa od toga nije bilo dobar

izgovor, svestan sam toga. Kada je Nina unela dašak svežeg vazduha u automobil, stresao sam se i legao na papučicu gasa snažnije nego što sam planirao, valjda da se razbudim i što pre nas dopremim do kuće. Nina se raspričala o nečemu sa posla, ali toga već ne mogu da se setim – izgleda da mi je manir da ono što se naslanja na odsudne događaje brišem iz pamćenja, ostavljajući oko njih krater, šupljinu ispunjenu vakuumom. Kako god, tog dana sam nas izvukao iz potopljenog centra i, jedva dočekavši da se sklonim iz zakrčenih bulevara, čim mi se ukazala prilika, skrenuo iz Radničke u uže ulice Čukaričke padine, samo da bih se zalepio za stražnji deo gradskog autobusa koji se kolovozom kretao s većom mukom od moje šklopocije. Neko vreme sam vozio iza njega, žaleći se na dim iz auspuha koji nam je ulazio u sistem za ventilaciju, a onda, kada se konačno izmakao u uvučenu stanicu, dodao sam gas i udario pravo u pešaka koji je, ne gledajući oko sebe, izvirio ispred autobusa. Bio je to dečak, i nosio je torbu prebačenu preko ramena. Nije sačekao da autobus ode sa stanice, nije se vratio tridesetak koraka do prvog pešačkog prelaza, nego se po kiši zaletio preko ulice. Da nije bilo riđe kose, neupadljivu odeću i torbu uopšte ne bih primetio.

Udarac je bio tup kao da je dopro iz nekog drugog vozila, kao da se to nije desilo nama, već dalje niz ulicu. Video sam samo riđu glavu kako leluja između brisača, pre nego što sam zažmurio tako snažno da oko sebe nisam video mrak, već belo usijanje. Delić sekunde kasnije čuo se Ninin vrisak. Otvorio sam oči i dečaka nije bilo nigde. A onda sam pogledao kroz bočno staklo i video ga kako sedi na kolovozu pored nas. Prepoznao sam ga. Prepoznao sam tu kosu, taj ten. Ubacio sam u brzinu i dodao gas.